

DISCOURS

Evit goulenn ur plac'h da zemezi marbe ar banquet elec'h ma medi ar Plac'h, ha marbe goulennet goude dijuni.

G. **A**BARS ho quittât, Compaguunes,
AE trugarecân ho madelez
 Dh'or beza recevet en ho ti,
 Ha roet deomp da zijuni,
 E' tisceleryân e zon carguet
 Da bresauti deoc'h ur reget.
 Laqet ouu e penn ar vanden,
 Hac eus c'hoant e parlantfen :
 Avoui a râu gouscoude
 Ouu indign eus an honer-ze,
 Dre n'am eus get a dalant ,
 Discadarez na calz sqiant.
 Ar pez a zeu d'am bardissât,
 Eo ma credân oc'h tud vad,
 E viot prest d'am excusi

14

Nac e vet en em opposet
 Da retardi an eured ;
 Rac-se omp deut d'he fedi
 Da zont hirio da geotracti.

R. Me a zistro eus a gampagn
 Tânez costez an Alamagn,
 Hac eus deg mis n'on get het
 Dre anân en ofenebret ;
 Rac-se oc'h afer demozi,
 A so din-me nevesenti.
 Alsome deoc'h e mou o redet
 Evit guelet va mignonet,
 Hac e soujen voa evidon-me
 Edo anân an assemble ;
 Hac voa preparet ur banquet
 Gant ar joa ma voan distroct.

G. Atao diouz costez ar yaouez
 E ve clasqet cant digarez,
 Ha na oufac'h get evit petra,
 Nemet evit delc'her an dud en o za.

R. Ne glasqun get digareou,
 Mes exposi va rêzoniou ;
 Gertos a ranqit, rac ar mah eus an ti
 En deus goall faoutet e fri,
 Nonpas euz en em ganna,
 Mes o fourra butun euz,
 Hac eo redet d'ar marc'had,
 Da glasq un ados d'e c'hriad.
 Mes da c'hortos ma teuy d'ar gear,
 Rac ne caleo get sevar,
 Tu deus va dalc'het an anân,
 Evit respont evitan :
 Rac-se e tisceleryân deoc'h,
 Ederell mad, mar plich ganeoc'h,
 Rac e ve pate mad e fri

15

E-euz ma rafen fasi,
 En despet d'am intañcion,
 D'ober mad va c'hommission.
 Rac-se, mar permettit ôin,
 Digouplimant ec'h exposin.
 R. Disqeus a rit nâl act a hunsillite
 Ha qement a civilite,
 Ma veritit sur gant rêzon,
 E refemp deoc'h lion attañcion.
 Piuvidiq ha den honest,
 Beza savant ha modest,
 Zo galiteou ar re gaera,
 Mes nonpas ar re gommuna,
 Ha gouzout trugarecât
 Evit ar zervichou mad,
 N'eo get certain an hent fall,
 Evit obten c'hoas re-all.
 Parlanit eta hardimant,
 Hac exposit ho santimant,
 Ha diouz ma zeo ho commission,
 Ni a vo prest da entent rêzon ;
 Mes manifig e ve parlantet,
 Hac e ve hor pennou golect.

G. Bez em eus hirio an honer
 Da luesanti dirac ho tor
 Un den yaouanq leun a furnez,
 Hac eus oc'h anaoudeguez ;
 Ur merq bras eus e sqiant,
 Eo m'en deus preferablant
 Choazet unan eus ho merc'het
 Evit beza e bried.
 Gouzout a rit eo dija
 Publict teir guech ar bromessa,
 Ha n'on eus den clêvet parlant
 Auep seurt anpechamant,

15

Abars eac ar plac'h da eureuji,
 En aon na ve ar bêleg spontet
 O velet ur fri qer faoutet.

G. M'en devije lavaret din me ;
 E vou het quit da vont qeit-se :
 Ia, rac me voar parea
 Gant remejou ar re zrola.
 An deiz all va marc'h du,
 Eur marc'h mat, e creis e fru
 A oe roguet e groc'hen
 Gant un toll dant digant un azen :
 No pije biquen devinet
 Gant petra emeus e baret ?
 Gant un tam qie-sal d'e henscillad,
 Hac un anduillen d'e c'hriad.

R. Credit din, o redet bro
 E tisqer traou neve ato.
 Pa oan e Spagn en arme,
 Un devez ma oa calz arne,
 Abars an cost en nevez anizer,
 Felh êrnas eur goall affer.
 Ur vreg gant un aer o vca flemmet,
 Tout he zud a oa nec'het ;
 Facile soujit ar c'hreg a varvas ?
 Nan : an aer e a grevas.

G. Me n'oun get eus an dud habila,
 Mes adres an eus da scriva ;
 Qenta lizer a ris biscoas,
 On scrivet gant un aval poas,
 Ha goude va guella pluen
 A so het un anduillen.
 Credabl e e scrivan mat,
 Da viana scriitur anat ;
 Hac gant qementse tout,
 Me ameus grêt calz a rout :

16

Ha pa bresantan ur reget,
E vezân diouc'h-tu selaouet;
Ha ne bresantan get bréma
Beza dalc'het reir ama.

G. Me meus aon na vec'h gasconet
Tud custum da redet,
Gant ho fri ato en ar,
Nonpas evit attrap fiér,
Mes evit santout c'hoes vad
Dre b'ini e ve amat
E pelec'h eus question frico,
Evit en em renta eno,
Hac e clasqont mil digare,
Da gaout lod eus ar molarje.

G. C'houi a so savet mintin
Da laqat an dud da c'hoarzin;
Mes an amizer a ya en dro,
Rac-se astomp alo.
Ia; ur gascon en deiz all
A ras un dro n'oa get fall;
Rac evel m'en devoa clévet
Oa question eus un eured
Gant famillou a gousegans,
Tud pinvidic hac a brestans,
Just deis ar veladen,
E legeas en e ben
E vije manifiq deza
Mont di ive da leina.
Evel m'en devoa calz a speret,
Ne voe get pel-ambarasset
Evit caout un digare
Da gamz ouz tad ar plac'h rêve.
Ar gompagnez a voa êrretet,
Ha den mui na c'hortoet.
Neuse ec'h antreas ar gascon,

18

Ar pez so aruet ganec'h:
Aboue dec'h ho plac'h yaouanq
E deus chenchet a santimant.
Me a oa ét eus ar vro.
Hac e sonjet e oan maro:
Mes evel ma oon en em gavet,
E deus dinne diguemenmet
N'em boa nemet en em avanq,
Hac em hije ar briferanq.
Quer buan diouc'h-tu, eb retardi,
Oun diredet d'ha saudi,
Hac e ran hirio gueladen,
Cetu aze un obaden.

H. Ia, va c'hoampet, obaden a ve,
Ma ho pe grêt ar sourt tru-ze;
Hac abars fin an obaden,
Ec'h astenset hir ho mouren:
Rac ni ranqo gueliet
Var betra oc'h en em fountet.

G. Me am eus clévet dija
Meur a guilloq o cana,
Hac evit ne daun get c'hoas cos,
Em meus gueliet meur a yleis en nos.

H. Laqit eves: eus ho parlant,
Ne vec'h vel ur zoldard vaillant,
A so prest da guemer tout,
Hac a deu gant e zac'h gollo en e rout.

G. Salocras, e guirionez,
N'eo get me eo heunez.
Me a so het creis an tennou,
Ha pa velen ar voulejou
A lance an enemiet,
Pell dious crena na tec'het,
Me a haq auezo
Da deuleur adare outo:

17

Gant reverançou a féçon
Anfin, squis o saludi
E lavaras da vestr an ti:
Me meus evidoc'h un afer pressant,
A hel talout dec'h calz arc'hant;
Fachel oun d'oc'h interrompi,
Mes ne get un dra da ziferi.
Ar mestr a lavaras d'ar gascon:
Chomit da leina, va mignon,
Ila goude-se var hon abaster,
Ec'h ententimp oun an afer.
Pa voe gret ar regal tout,
Ila deut ar poent da vont er rout,
Ar gascon neuse a lavaras:
Setu ama an afer bras.
Gant ho merc'h e meus clévet
E prometit rei cant mil scoet;
Mes, mar qirit, me e c'hemero
Gant an anter eus auezo;
An anter all o chom-ganec'h,
Setu eur gonit caer dec'h.
An tad ne gavas get dereat
Beza evel se goapeat
Credabl è en em fachas;
Mes ar gascon a hartias:
Buan e ranqas trei e gucin,
Mes attrapet en doa e lein.
H. Ni nomp get gasconet,
Mes tud sincer, guir Vretonet;
N'eo get leinou eo a glasqomp,
Mes ar Plac'h nêve a c'houlennomp,
G. Me gred oc'h un den ar guella,
Ha ne ve get mad ho trompla;
E ve pecl'het oc'h amusi,
Ha memes ho retardi;

19

Setu penos emeus an honor
Da zistrei ama gant ar victor,
Hac hirio e contan ive
Em ho ar victor adare.

H. Un den terrubl oc'h, var ho meno;
Mes piou a sonj dec'h ho credo?
Ni a oar o redet brôyou
En em zamer a varvaillou,
Hac e rêr coll calz a anizer
O conta ur bern gueyer.
C'hoant oc'h eus-u d'hor sponta
Hac d'or c'hass quit eb netra?
Ni nomp get prest da cedi,
Hac e ve red procedi.

G. Allas! evit gant procesou
Ne avancimp get hor fortunior:
Dout a ra bremâ em speret
Un histor ameus bet clévet:
Penaos daou zen o pourmen
A rancontras un histren:
Setu chicane treso.
Da c'houzout da biou e yezo,
Car pepini a brétaunte.
E oa deân an tenzor-se.
Mont a rejont e proces;
Mes souden o deôie mez;
Rac ar harner, eb calz pledi,
A gavas moyen do unani:
An histren a zigoras,
Ar pez a oa enni a dennas,
Ha goude debri an histren,
E roas de peb a groguen.
H. Gouzout a ran, couls a c'houi;
Ne dleer james calz procesi,
Ha penos ar procesou

20
A révin cals a familiou ;
Mes an oll a oar ervad
Ne qet me a glasq chicanat :
Hon asser ni so commiancet,
Hac a dle beza finisset ;
Pe mar fell dec'h resista,
Bezit sur e rancot péa.

G. Lézomp eta ar proçesson,
Hac en em ententoup hon daou.
Mar cedit ar plac'h-ina gane
Me gavo un all d'ho toare ;
Unan hac a oar menaji ;
Ha mont a ran dec'h d'e brouvi.
An deis all e oan o chasseal,
E yis en ti en eur basseal,
Hac e doa uset eur c'houlaoüen,
Evit clasq eur gos spillen.
Admirit eta pebes greg,
Uza ur c'houlaoüen a venuec
Evit ur spillen dic'horset,
Ha c'hoas ne oe qet bet çavet ?

R. Mar doc'h bas-valan, comzit onz onnes
Da varc'hadour an alumettes ;
Pe otramant, mar plij deoc'h,
Goulenpit-y evidoc'h ;
Hor plac'h-ni so en ti-una
Roet e deus demp he fromessa
Gant consantamant he zud ;
Clévit gante, nint qet mud.

G. Schlantout a ra ous ho clêvet,
E ve an asser decidet ;
Ha mar d'ê guir qement-se ;
Ne qet me mui a rei dale.
Permetit din un neheudic
Ma rin bréma ur baleic,

22
Permetet eo badinat ;
N'eo qet êruet c'hoas
An hini a dle ho choas.

R. Mar guelit hegou he boutou,
E velot souden he scuillou ;
Me gred oc'h den habil,
Mes diana oc'h difficil.

G. Non eus tam çhet disprijet
An objet a so presantet ;
Hac evel neus ços voutes
Ha gaver' dezi pares,
Onnes ive, aboues guedal,
Me gred a gavo ur çhang al.
Ne nomp qet deut eviti,
Ha ne soujomp qet enni ;
Mes evit an lûni so embannet,
..... ê hanvet ;
Hac evit he designa mad,
..... ê he zad.
Ne glasqit qet digareï,
Assur çma en ho ti.

R. Sclêr ê, pa expliqit
Eus a hini e parlantit ;
Mes ret eo goulen outi
A contant eo da zemezi.

Mont v ra da ober sur bale.

Ouz an dol emeus-i çavet,
Tranquilamant bras azeet
Hac e deus lavaret din-me
Nè voar qet piou a so aze.

G. O! va mignon, ar respont-se
A so tout-fêt d'hon doare ;
Disques a ra e zê prudañt
Ha mestres d'he santimant.

21
Da c'houzout hac én so en ti
Eur plac'h contant da zemezi.

En ur bresanti ur Plac'h Yaouang.

Sellit amañ, va mignon ;
Homàn so ur plac'h a fèçon ;
Mar d'eo contant ha d'ho toare,
Lezit grêt eta evelse.

Complimant da ur Plac'h Yaouang.

G. Bonjour deoc'h-n, Plac'h coant ;
Fleuren fresq, boqet charmant ;
Certenamant n'eo qet c'houi
A dle chom hep caout parti.
Plijet, goude ho coulennou,
E ve cacet hoc'h emhannou.
Hirio n'ellomp qet dale ;
Ur vech all a so adare.
Ma noc'h qet erfat, contantet
Gant an objet so presantet,
E zàn c'hoas d'ober ur bale,
Da glasq unan vo d'ho toare.

R. Holla ! ni nomp qet tud fall
Da guemeret tra un all ;
Ar vreg-se so perc'hennet,
Nemet bez e ve divorceet ;
Eus ar seurt-se mallig hini
Ne deuy ac'han ganeomp-ni.

Da ur Intanvez.
G. Arça eta, Plac'h yaouang,
Petra eo ho santimant,
Pa velit ar re o deus bet
Prest adare da gaout fred ?
Ma na garit hasta afo,
E moc'h e risq da goll ho tro.
Va excusit, maoues vad ;

23
Evel pa lavarfe c'hoas
Ne rose qet he doru da bep goas ;
Mes epqen d'an ini
A so destinet dezi ;
Ennes ê just a so ama.
Ne broposàn nemeta ;
Rac-se eta, grit demp antren,
Coulz hac an oll eus va binden.

R. O! va mignon, c'houi oc'h eus talant

Da drei an traou d'ho santimant !
Mes gouzout a rit an habila
A el ive fasia ;
Rac se, bremà permetit
Ma leverin en em dromplit.
Mar dê ar plac'h-se azeet,
E zeo occupet he speret ;
Ha pa he deus roet ar respont-se,
Ouz' traou all ê sur e sonje.
Rac amâ e zeus en em gavet
Aleis a dud d'on guelet ;
Joa vras hon eus outo.
Gant gement-se, evel ato,
Eo en em gavet qer just ha tra
Da veza prim, çz bara.
Dre çhang gouscoude dec'h oa deut
Ar meliner laer gant ar bléud ;
Hirio eta me ranq poazat,
Hac ar plac'h-se ribotat,
Hac ouспен gementse c'hoas ;
Dey eo da rola an toas.
Rac-se n'oc'h eus qet çz vöyeu
Da gaout hñrio hon femelen.

G. Ma neus qen ouz ho tiésa
Nemet primeri a vara,
Deut gaver-me tout a vanden ;

24

Da gundui ar femelen ;
Ni hon eus ur zal vras p̄paret ;
Tapisset ha fleurachet.
Poaset bara, qig ha stripou,
Paste, fars-forn ha scoteunou ;
Un dol hir a so savet
Evit ober ur banquet ;
Na c'hedomp nemet ar plac'h néve
Evit festa molarje.
Pa veso deut ni a rai frico,
Ni a gano hac a youou.
Ac'hanta ta, va mignou,
Petra a lavar ho calon ?

R. Qement a rit o p̄ledi,
Em be c'hoant d'ho contanti ;
Gouscoude e ven dirizon
Lezel va stal en abandon,
Car certen eo evit merc'hét
Ne get ês din da zivoeret,
Ispicial an ini
A sel deoc'h da regeti ;
Mes c'houi a so grêt ho labour,
Ha noc'h eus ezom a zicour
Nemet da gana ha da youal,
Da fricota ha da zañcal.
Setu aman ur pot boujant,
Hac a dalo dec'h geit ha cant.

G. Bo ! ne get da glasq ar seurt-se
Où-me sur laquet da valé ;
Têc'h alesse, cos marinous,
Ni-ne glasqomp get ur mous.

R. Ma cavit ennes re dister
Evit ober oc'h affer,
Cetu amân c'hoas un all,
Hac evit ur guel n'cô get fall ;

26

E voac'h-u un den a speret :
Guir eo ar seurt-se avichon
O deveus ive ureon.
Quandoque bonus
Dormitat humerus.

Ha credabl eo e ve en ti
Ur plac'h contant da zemezi,
Hac e ve êt geit-se ar brud,
Hep ma oufe netra he zud !

G. Pa ho clévan ho parlant,
Me vel oc'h eus calz a dalant,
Teod mad ha descadurez,
Mil insign ha mil adres ;
Ec'h ouzoc'h forji gueyer
Evit trémen an amzer,
Hac e sel deoc'h, gant ho latin.
Hon amusi-ni da c'hoarzin ;
Mes, hac e vec'h avocat,
Pa noc'h eus get ar gos vad,
Me a esper ho lêza,
Hac a c'hoarzo da ziveza.

Ridebit bene
Qui ridebit in fine.

R. Credabl eo eia be méz,
Ma rancfen coll va froces ;
Mes abars ma refot din-me plega ;
E squizot c'hoas en'ho sa.
Selaouit mat, va c'homper,
Pec'hét eo coll an amzer ;
Eur poent a zo da hep fra,
Ha brema eo poent finissa.
Diou vech emeus goulenget
Ac'hann ar plac'h a cures ;
C'hoas daou c'her all diou vech anter,
Decidomp buan an affer.

25

Ha da, cetu un all,
Ha mar guel scler n'en-deo get dall.
G. Bonjour, va den mad,
N'oc'h eus nemet tostât.
Me gred eo dre guriosite
Oc'h en em bresantet aze,
Evit guelet hor plac'h coant,
Evit choaz ho santimaant ;
Mes hon affer-ni so da guenta,
Hac e fell deomp he finissa.
Mar teuit amân d'on dalé,
D'ho tro ni ray deoc'h bale ;
Ni ho paco herves ar c'his,
Gant ar memes monis.

R. Lavarit din me, me ho ped,
Ha merc'het ho pro so decedet,
Ma rengit dont, geit-mâ
Da glasq merc'het da fortuna ?
Me gleo lavaret e Breis
E zeus merc'het aleis ;
Ma rafac'h ur bourmenaden
Ec'h alsac'h guelet meur a vanden,
Ha marteze, abars fin'ho tro,
Ho pe ar choaz anezo ;
Evit amân n'e deus nicun
Contant d'ober he fortun.

G. Lavarit din-me da guenta,
Petra ziniñ promessa ?
Me meus clévet e peh amzer
E ileer delc'her mad d'ar guer.
Or, unan eus ho merc'het
He deus d'an den-mân prometet
Feiz vad ha fidelite ;
Ni so deut da glasq an drase.

R. Peuos eta, me am boa credet

27

Eur vech, diou vech, teir guerc'h :
Setu me brema direbech.
Roit din brema ar plac'h,
Pe e zân quit gent ar zac'h.
Ar banquet a so p̄paret,
Ha bezit sur e vo debret ;
Goude-se ni a velo
Pe c'houi pe me a haco.

G. Ous ho clévet-u, mestr parlant,
E rafac'h prest un tasgigner ;
Mes mar distroit adare,
Ne vo ato nemet dale ;
Iac-se, evit miret ous tamal,
E zân amân d'en em sonjal.
Ar pez a ra din difert,
Eo an ezoni eus aneri ;
Car ouspen ma zed ur plac'h coant,
Leun a furnes hac a sqiant,
Eo dilijant en he labour,
E peh affer prest d'am zicour.
Mes mar oc'h eus-hi decevet,
Ha dija en em brometet,
Allas ! he c'halon ja ve eno
Hac amân enep he menoi
C'houi c'hoas am gourdrous va broces ;
Pseurt euden e ve honues !
Mout e proces a so ês,
Mes n'eo get facil dont ermès.
Ma c'harufe ganéu coll,
Setu me souden fars an oll.
Coll va zud ha va danves,
Crevi a rafen gant ar ves.
Guir eo me a ell pretanti
Oc'h-u deut d'am ataqi ;
Oc'h eus ampechet va loasaden,

28

Ha dalec't va ribotaden,
 Mes ne garan' qet ar chicanot,
 Ha nebeutoc'h c'hoas ar misou.
 Alou, dont a ra em memor
 Oc'h eus grêt dis an heur
 D'am pedi da vont d'ar hanget,
 Hac oc'h eus memes pedet
 Qement so em c'hompagnunez
 Da vont ive assaunles.
 Eh bien, eno en ur banne guin
 Ne a veuzo tout va chagrin,
 Hac a lavaro coulz hac un all:
 An aller ma ne deu qet fall;
 Rac-se, evit en em accordi,
 Pa viot prest, deut en ti.

Compliment d'ar Vreg-Yaouanq.

G. Debonjour deoc'h, Plac'h nevez;
 Me o salut gant levez.
 Ne qet va c'hondition
 Dont amân dec'h da sermou:
 Lezer a dleer qementse
 Gant an neb'o deus otorite.
 Mar plich ganec'h dont d'an Ilis,
 Eno ar béleg, erves è ofis,
 A explico deoc'h santeles
 Sacramant ar Briedeles,
 Hac an obligationou
 A gontract ar priejou.
 Ne a meus grêt va c'houmission,
 Chauc vad deoc'h hac union.

Compliment d'an Ozac'h-Yaouanq.

C'hoti ive, va den prudent,
 A verit ur c'hompliment;
 Mes qen nebeut ha va c'hompagnon,

29

Kon qet approuvet evit sermou.
 Me souet deoc'h digant Doue
 Peb chanç vad ha prosperite.
 Setu dirazoc'h an objet
 Goulennet hac accordet:
 Mar d'on bet ouz ho retardi,
 Na gavit qet dies va excusi;
 Gouzout a rit an usach commun,
 Pa ves qestion eus a fortun.
 Kemân, mar doc'h prest, astit a fo,
 Ne qet me mui o taleo,
 Kemet ma rofot peb a vanne
 D'am c'hamarad coulz ha din-me.